

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده مدیریت و حسابداری
گروه مدیریت صنعتی

عنوان فعالیت:

سند چشم انداز، مأموریت و اهداف پژوهشگاه صنعت نفت ایران

گردآورنده و تصحیح کننده:
ملیحه الهیاری

نام استاد:
دکتر مسعود حجاریان

بهار ۱۳۹۳

سند چشم انداز، ماموریت و اهداف پژوهشگاه صنعت نفت ایران

۴	مقدمه
۵	شعار پژوهشگاه صنعت نفت
۵	بیانیه ارزشهای پژوهشگاه صنعت نفت
۵	بیانیه ماموریت پژوهشگاه صنعت نفت
۶	چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴
۷	سیاست های کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی مرتبط
۷	سند چشم انداز صنعت نفت در افق ۱۴۰۴
۸	اساسنامه پژوهشگاه صنعت نفت
۸	اهداف و سیاست های پژوهشگاه صنعت نفت ایران در سند چشم انداز
۹	راهبرد های سند چشم انداز

پژوهشگاه صنعت نفت در ابتدا با نام " اداره توسعه و تحقیقات شرکت ملی نفت ایران " در سال ۱۳۳۸ تاسیس شد. هدف اولیه این سازمان تحقیق و پژوهش در زمینه کاربرد مواد نفتی بوده است. بعد از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، نام این سازمان به مرکز پژوهش و خدمات علمی تغییر یافت و به توسعه فعالیتها در راستای اهداف فوق پرداخت. سپس طبق موافقت نامه اصولی سال ۱۳۶۸ شورای گسترش وزارت فرهنگ و آموزش عالی، به عنوان " پژوهشگاه صنعت نفت " با هدف انجام تحقیقات بنیادی، کاربردی و توسعه ای نامیده شد و به فعالیتهای خود ادامه داد. در حال حاضر پژوهشگاه صنعت نفت از ۷۵۵ نیروی انسانی متخصص، مجرب و ماهر برخوردار است که شامل ۹۵ دکتر، ۳۳۹ فوق لیسانس، ۱۲۷ لیسانس، و بقیه نیروهای تکنسین و پشتیبانی می باشند. از کل کارکنان حدود ۷۰٪ دارای سمتهای پژوهشی می باشند. از این میان تعداد ۲۰۰ نفر توانسته اند جایگاه والای عضویت هیات علمی پژوهشگاه را کسب نمایند که با در نظر گرفتن قابلیتهای دستگاهی و امکانات تکنولوژی ویژه، خدمات علمی، مشاوره ای و آزمایشگاهی را به صنایع نفت و گاز و پتروشیمی ارائه می نمایند که از جمله این وظایف می توان به موارد زیر اشاره نمود.

- شناسایی و تامین نیازهای اطلاعاتی طرحهای نفتی
- سازماندهی منابع اطلاعاتی و ایجاد پایگاهها و بانکهای اطلاعاتی مورد نیاز
- ارائه خدمات جستجو و ایجاد امکان دسترسی به منابع اطلاعاتی داخلی و خارجی
- شناسایی و بررسی زمینه های همکاری و تبادل اطلاعات با مراکز اطلاع رسانی داخلی و خارجی
- انجام پروژه های تحقیقاتی و توسعه ای در حوزه اطلاع رسانی
- بررسی، شناسایی و خرید اشتراک بانک های اطلاعاتی تخصصی داخلی و خارجی
- انجام پروژه های تحقیقاتی با هدف بررسی مدیریت دانش در پژوهشگاه و ارزیابی وضعیت موجود جهت استقرار آن

شعار پژوهشگاه صنعت نفت

بهبود وضعیت تولید به وسیله ارائه ایده تا رسیدن با بازار جهانی

بیانه ارزش های پژوهشگاه صنعت نفت

- اعتقاد به علم و فناوری کمال آفرین ، توانمند ساز و ثروت آفرین و هماهنگ با محیط زیست
- ایجاد تحول بنیادین علمی خصوصا در زمینه دانش مورد نیاز در استخراج و نگهداری و انتقال نفت و میعانات گازی
- مزرشکنی علمی و حرکت در مرزهای دانش جهانی

بیانیه ماموریت پژوهشگاه صنعت نفت

ما با قریب نیم قرن تجربه پژوهشی صنعتی از توانمندترین مراکز پژوهشی خاورمیانه برای شناسایی ، تامین و توسعه دانش و فناوری برتر در صنعت نفت و ایجاد ارزش برای مشتریان خود از طریق انجام تحقیقات بنیادی ، کاربردی و توسعه ای با هدف حل مشکلات راهبردی و عملیاتی این صنعت عظیم هستیم.

ما با نگرشی فراگیر بر نقش تحقیقات صنعتی در ارتقای کیفیت و کمیت عملیات بالادستی و پایین دستی نفت ، با بهره گیری از ابزارهای خاص توسعه ، به انجام تحقیقات میان رشته ای و توسعه فن آوری های روز دنیا می پردازیم.

ما با گسترش و تقویت ارتباط و تعامل با مراکز پژوهشی دانشگاهی و صنعتی داخلی و بین المللی ، تمهیدات ویژه ای را جهت مواجهه با مسائل و نیازهای عملیاتی و آتی صنعت ، با تمرکز بر نوآوری ، کارائی و اثربخشی بکار بسته ایم و تلاش می کنیم با برخورداری از منابع و تخصیص بهینه آن و در نظر گرفتن امکان سنجی پروژه ها، روند صنعتی شدن دستاوردهای پژوهشی را سرعت بخشیده و با پیگیری برنامه های هدفمند ، نقش پژوهش در توسعه علمی صنعتی کشور و بخصوص صنعت را ارتقاء دهیم.

ما کارکنان پژوهشگاه را به عنوان سرمایه های اصلی می دانیم و همواره ضمن استفاده از دانش آنها ، به ایجاد انگیزه ، افزایش دانش و مهارت و خلاقیت آنها توجه داریم و همواره به تامین پرسنل کارآمد ، بکارگیری موثر ،

بهسازی و نگهداشت آنها برابر نیاز سازمان توجه ویژه ای داریم.
ما علاوه بر رفع نیازهای داخلی در بازارهای بین المللی نیز فعال هستیم و مشتری مداری ، مسئولیتهای اجتماعی ،
مسائل زیست محیطی و توسعه پایدار در کانون توجه ما قرار دارد.

چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴

- ایران کشوری است توسعه یافته
- با جایگاه اول علمی ، اقتصادی و فناوری در منطقه و در تعامل با جهان
- برخوردار از دانش پیشرفته و توانا در تولید علم و فناوری و...
- این رشد کشور ، حرکتی دانش محور و مبتنی بر ارزش افزوده بر پایه علم و فناوری است. بر این اساس
صنعت نفت و گاز کشور لازم است بر پایه فناوریهای بومی استوار گردد و فناوریها نقش مهمی در تولید
ثروت و ارزش افزوده داشته باشند.

سیاست های کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی مرتبط

- بند ۹ سیاست ها: سازماندهی و بسیج امکانات و ظرفیت های کشور در افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان
- تقویت نهضت نرم افزاری و ترویج پژوهش
- کسب فناوری ، به ویژه فناوری های نو ، شامل ریز فناوری و فناوری های رقابتی و...
- بند ۳۶ سیاست ها: تلاش برای دستیابی به اقتصادی متنوع و متکی بر منابع دانش و آگاهی سرمایه انسانی و فناوری نوین.
- بند ۴۲ سیاست ها: حرکت در جهت تبدیل درآمد نفت و گاز به دارایی های مولد...

سند چشم انداز صنعت نفت در افق ۱۴۰۴

- برای تحقق سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی ، تصویر مطلوب آینده صنعت نفت و گاز کشور در این افق عبارتند از :
- اولین تولید کننده محصولات پتروشیمی در منطقه از لحاظ ارزش
 - دومین تولید کننده نفت در اوپک با ظرفیت ۷ درصد از تقاضای بازار جهانی
 - سومین تولید کننده گاز در جهان با سهم ۸ تا ۱۰ درصد از تجارت جهانی گاز و فرآورده های گازی
 - دارای جایگاه اول فناوری نفت و گاز در منطقه
- بند ۴ چشم انداز صنعت نفت: تقویت موسسات تحقیقاتی ، علمی ، فنی و توسعه مراکز تحقیق و توسعه داخلی فعال در امور نفت ، گاز ، پالایش و پتروشیمی ...
- بند ۸: توسعه همکاری های منطقه ای و بین المللی در امور اکتشاف ، استخراج و بهره برداری از مخازن نفت و گاز و طرح های سرمایه گذاری بالادستی و پائین دستی خارج از کشور...
- بند ۹: جایگزینی صادرات فرآورده های نفت ، گاز و پتروشیمی به جای صدور نفت خام و گاز طبیعی و حمایت و

تقویت زنجیره تولید

همچنین با استناد به گزارش کار گروه فناوری ، صنعت نفت باید:

- توسعه یافته ، خود اتکاء در فناوری و حاضر در بازارهای جهانی فناوری باشد.
- توان مرکزیت و پیشتازی در ارائه خدمات فنی و مهندسی و جذب و بومی سازی فناوریها در سطح منطقه را داشته باشد.
- بتواند از طریق تعامل سازنده توسعه درونزای فناوری یا انتقال فناوری ، حداکثر ارزش افزایی و تولید ثروت را با توجه به مزیت های نسبی منابع نفت و گاز کشور ایجاد کند.
- با اتکاء به قابلیت های فناوری ، نیازهای متغیر و روزافزون بازارهای داخلی ، منطقه ای و جهانی را از طریق تولید فرآیندها ، خدمات و محصولات جدید فراهم کند.
- در راه رسیدن به این چشم انداز ، مهمترین اصل ، تغییر رویکرد از صنعت نفت مبتنی بر ذخایر به صنعتی مبتنی بر فناوری متمایز کننده و دانش محور در جهت خلق ثروت بیان گردیده است.

اساسنامه پژوهشگاه صنعت نفت

بند ۱-۲ اساسنامه: هدایت ، برنامه ریزی اجرای مطالعات علمی ، عملیات آزمایشگاهی

تحقیقات پایه ای و کاربردی به منظور:

- توسعه و پیشبرد دانش فنی مربوط به تکنولوژی نفت و گاز و پتروشیمی و صنایع وابسته و مرتبط به آن.

• تامین ارزش افزوده هر چه بیشتر برای مواد هیدروکربوری ایران بطور مستمر...

بند ۱-۳: انتشار انواع مستندات علمی بصورت کتب ، مقالات علمی و گزارشهای ویژه....

اهداف و سیاست های پژوهشگاه صنعت نفت ایران در سند چشم انداز

مهمترین عرصه های تحقیقات در پژوهشگاه به شرح ذیل است

- اکتشاف و ارزیابی منابع هیدروکربوری و روشهای ازدیاد برداشت
- توسعه روشهای تصفیه و انتقال گاز و تبدیل آن به سایر محصولات باارزش

- بهبود و ارتقاء کیفیت فرآورده های نفتی
- شناسایی ، ارزیابی و ساخت کاتالیست
- سنتز و فرمولاسیون موادشیمیایی مورد نیاز صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و سایر صنایع
- شناسایی و کاربرد پلیمرهای ویژه در صنایع
- تکنولوژی های نوین در رفع آلودگی آب ، هوا و حفاظت از تاسیسات صنعتی
- طراحی و توسعه فرآیندهای نوین صنعتی

راهبرد های سند چشم انداز

- گسترش اختیارات و استقلال دانشگاه
- ارتقاء فرهنگ و اخلاق حرفه ای
- اصلاح و بهبود هرم تحقیقاتی از طریق گسترش دوره های آموزشی
- کاهش هزینه سرانه تحقیقات از طریق کنترل و کاهش طول دوره تحقیقاتی و منابع مصرفی در آن
- توسعه دوره های پیش رشد برای ارتقاء توان نوآوری
- ارتقاء سطح کمی و کیفی تجهیزات آموزشی و پژوهشی
- تقویت و گسترش همکاری با سایر نهادهای علمی، فنی، اجتماعی کشور